

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

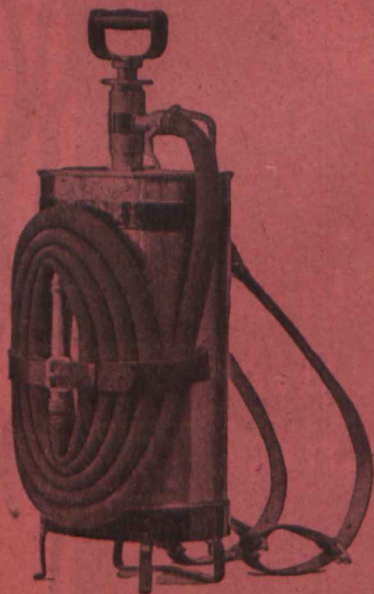
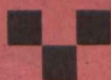
Suitsumasked

kohale jõudnud ja alati saadaval

Tuletõrje Liidu laos

à krooni 25 tükk.

Tagavara filtrid á kr. 3.50 tükk.

Seljas kantav hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus riist on seljas kantav hüdropult.

Tuletõrjed, kandke hoolt, et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste gummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 66.—

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaile, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5⁰/₀, 6—8 korda — 10⁰/₀, 9—11 korda 15⁰/₀, 12 korda — 20⁰/₀.

Nr. 7 (78).

Juuli 1931.

9. aastakäik.

Sisu:

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu peakoosolek 14. juunil Haapsalus. — Jaan Toffelmann, Eesti Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest. — Ajakirjandus ja Tuletõrje Liit. — Soome tuletõrje kongress Viiburis. — Põikne tulesüütaja. — Tuleõnnetusi juuni kuus jne.

Tuletõrje ühingud!

Kuigi juba pool aastat on läbi ja kõigil tuletõrje ühingutel aastakoosolekud peetud, ei ole veel paljud ühingud saatnud oma 1930. a. tegevuse aruannet Tuletõrje Liidule. Praegu on aruandeid saatnud 230 ühingut, kuid meil on 530 ühingut. Isegi mitmel linna tuletõrje ühingul on aruanne saatmata. Palume tungivalt kõiki ühinguid oma 1930. a. tegevuse aruanded veel juuli kuus ära saata.

Tähtis uudis „Tuletõrje Teated“ lugejatele.

Tänasest numbrist peale hakkab ilmuma „Tuletõrje Teated“ lisana, Soome Tulekaitse ühingu sekretäri Leo Pesoneni raamat „Tulekustutamise õpetus.“ Eesti tuletõrje kirjandus on seni olnud kaunis kehv, puuduvad tarvilikud õperaamatud tulekustutamise taktikast ja tuletõrjest jne. Tähelepannes seda puudust hakkab „Tuletõrje Teated“ toimetus ajakirja lisana väljaandma tarvilikke õperaamatuid. „Tulekustutamise õpetus“ ilmub poognate viisi ja aasta lõpuks saab niiviisi iga „Tuletõrje Teated“ lugeja tarviliku raamatu täiesti maksuta. Sama raamat Soome keeles maksab üksik müügil 2 krooni (20 S. marka). „Tuletõrje Teated“ lugejad, soovitage oma kaasvõitlejatele tuletõrjujatele, et nad telliks „Tuletõrje Teateid“. Ühelgil tuletõrjujal ei peaks

puuduma „Tuletõrje Teated“ ja sellega ühes „Tulekustutamise“ õpetus. Toimetus.

Tähelepanuks ühingutele.

Tuletõrje Liidu juhatuse rahandusmajandus komisjoni otsusel tuleb nüüdsest peale, kõigil tuletõrje ühingutel, kes oma juure kutsuvad tuletõrje instruktore, kanda instruktore tegevlikud sõidukulud.

Liitude Liit viieaastane.

See oli viie aasta eest, kui Riias 11. ja 12. septembril 1926. a. peeti Eesti-Läti-Leedu Tuletõrje Liitude Liidu asutamise koosolek. Seega pühitseb Liitude Liit tänava oma viieaasta tegevuse juubelit. Juubeli koosolek peetakse ühes Läti Tuletõrje Liidu juubeli peoga Riias, septembri kuul.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu peakoosolek 14. juunil Haapsalus.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu peakoosolekust, Haapsalus, 14. juunil, võtsid osa 80. tuletõrje ühingu poolt 192 esindajat. Koosoleku avas Liidu esimees A. Punga, tervitades auyõõraid ja kokku tulnud ühingute esindajaid ning soovides peakoosolekule head kordaminekut.

Tervitusi ütlesid, kohtu-siseministriumi poolt E. Brett, Haapsalu linnavalitsuse poolt linnapea Dr. Alver, Haapsalu tuletõrje ühingu poolt esimees Dr. V. Gutfeldt.

Koosoleku juhatajateks valiti Dr. V. Gutfeldt Haapsalust, A. Pranstibel Tallinnast ja L. Mühlbach Nõmmelt. Protokoll kirjutajateks V. Peterson Tallinna-Sadamast ja B. Melts Haapsalust.

Juhatama hakkas A. Pranstibel. Häälte lugejateks valiti: J. Laufenberg Tallinnast, Gutfeldt Narvast, Kont Valgast ja Saarmann Haapsalust. Mandaat komisjoni valiti V. Hansmann, B. Oja, J. Kurg, V. Kullama ja J. Tamm.

Kui veel protokoll allakirjutajateks valitud J. Kross, A. Siska, B. Hausvalter, A. Timosko ja Dr. Vastalu, küsis juhataja kas päevakorra kohta kellegil on sõna võtta.

Dr. Müllerson Valgast pani ette tuletõrje pidude lõbustusmaksust vabastamise, ühingute normaal põhikirja muutmise ja mündrite muutmise küsimused päevakorrast välja jätta.

Tekkisid ägedad poolt ja vastuvaieldused mis kestsid üle tunni aja. Lõpuks otsustati häälteenamusega ikkagi juhatuse poolt kokkuseatud päevakord vastuvõtta. Päevakorra muutmise poolt hääletasid ainult 21 esindajat.

Liidu 1930. a. tegevusearuande, mis äratrükitud „T. Teated“ nr. 1. 1931. a. kandis ette Liidu juhatuse esimees A. Punga, andes koosolekule ülevaate Liidu tegevusest. Ühtlasi tutvustas esimees A. Punga Liidu 1931. a. tegevuse kavaga. Liidu juhatus kavatseb:

1) Korraldada kursusi tuletõrje juhtidele.

2) Organiseerida maakonna linnades maakonna tuletõrjetele kursusi.

3) Jatkata ühe ja kahe päevaliste kursuste korraldamist kohtadel.

4) Korraldada kindlaks määratud kava järgi tuletõrje ühingute ülevaatusi ja instrueerimisi.

5) Laiendada tuletõrje tegelaste teadmisi „Tuletõrje Teated“ kaudu.

6) Muretseda võimalikult odava hinnaga oma kaubalao kaudu häid tuletõrje abinõusid, selle juures äärmiselt vähendades kulusid.

7) Õhutada tuletõrjujaid hoolsale tegevusele hoolsusmärkide annetamist.

8) Tulekaitse nädalal selgitada tulekahjude põhjuseid ja nende kõrvaldamist.

9) Esineda valitsuse ees ettepanekuga, et seaduseandlisel teel saaks maksma pandud sunduslik tuleasemete ja sisseseadete järelvalve.

10) Luua tihe koostöö valitsuse, — omavalitsuste ja seltskondliste keskoorganisatsioonidega.

11) Läbiviia tuletõrje üsikasjaliste huvide kaitse seaduseandlisel teel.

12) Jatkata tuletõrjete koondamist Liitu ja organiseerida ühisharjutusi, ühismanöövreid ja võistlusi.

Liidu 1930. a. rahalise aruande kandis ette laekahoidja H. Klaus.

Kuulati ära revisjoni komisjoni protokoll.

Algasid läbirääkimised. Päritakse seletust ühe juhatuse liikme ja varahoidja arve kohta. Kaunis ägedate vaieluste järele võeti vastu J. Krossi ettepanek: temalt nõuda arve kohta tõendavaid dokumente ja see osa rahast mille kohta puuduvad dokumendid — tagasi nõuda. Ühtlasi temale ettepanek teha juhatusest tagasiastuda.

See ettepanek võeti vastu.

Kui veel mitmelt poolt Liidu juhatuse ja instruktori tegevust arvustatud, võeti 1930. a. aruanne juhatuse poolt esitatud kujul vastu.

Samuti kinnitati muutmata juhatuse poolt esitatud 1931. a. eelarve, mis tasakaalus 19.300 krooni peal.

Valimised.

Esimees A. Punga teatas, et ameti vanuse tõttu on juhatusest väljalangenud A. Punga, F. Vahtmeister ja A. Pirker, isiklikel põhjustel on tagasiastunud C. Stockmar. Juhatuse poolt

tehti ettepanek A. Punga, F. Vahtmeister ja A. Pirker tagasi valida.

Koosolijate poolt seati veel kandidaatideks üles: A. Pranstibel — Tallinnast, K. Sirotkin — Nõmmelt, M. Speek — Narvast, A. Tani — Jõgevalt, Liivak — Väänast, A. Nurk — Suure-Jaanist, B. Melts — Haapsalust.

Seni kui hääli loeti, valiti juhataja L. Mühlbachi ettepanekul revisjonikomisjon. Lahtisel hääletamisel valiti tagasi endised revisjoni komisjoni liikmed A. Siska — Tartust, B. Hausvalter — Narvast, Palm — Narvast, Kont — Valgast, J. Rebane — Viljandist.

Juhatuse liikmete valimisel oli ära antud 168 hääletamise sedelit. Hääli said A. Punga 128 h., F. Vahtmeister 82 h., A. Pirker 77 h., M. Speek 47 h., K. Sirotkin 45 h., A. Pranstibel 34., B. Melts 29., A. Tani 27 h., A. Nurk 26 h., Liivak 22 h. Seega on tarviliku häälteenamuse, s. o. rohkem kui pooled äraantud häälest, saanud ainult A. Punga ja seega Liidu juhatuse liikmeks tagasi valitud. Kõik teised kandidaadid said vähem hääli kui vaja.

Võeti ette uus valimine. Seati üles 10 kandidaati. Valimisel anti ära 126 häält, kuid ükski kandidaat ei saa absoluutset häälteenamust (63 h.). Seega on valimine nurjunud.

A. Soosaare ettepanekul otsustati juhatuse liikmete valimised edasilükata kuni järgmise peakoosolekuni. Seniks

täidavad endised juhatuse liikmed oma kohuseid edasi.

Liidu juhatuse nimel pani A. Punga ette, valida Liidu esimeseks auliikmeks, endine kauaaegne Liidu juhatuse esimees Jaan Toffelmann. Lahtisel hääletamisel valitakse J. Toffelmann ühel häälel Eesti Tuletõrje Liidu auliikmeks.

Kui J. Toffelmann hiljem saali astus, tõusid kõik koosolijad püsti ja valmis- tasid temale suure auavalduse. J. Toffelmann tänas koosolekut ülesnäidatud au eest.

Tuletõrje pidude lõbustusmaksust vabastamise küsimuses otsustati A. Nurki ettepanekul esineda palvega, et Vabariigi Valitsus esitaks Riigikogule tuletõrje seaduse täienduse eelnõu, millega tuletõrje ühingute poolt korraldatavad peod ja ettekanded oleksid vabastatud lõbustusmaksust. Ettepanek võeti vastu ühel häälel.

Ühingute normaalpõhikirja muutmise küsimus ja mündrite muutmise küsimus otsustati ühel häälel edasilükata järgmiseks koosolekuks.

Läbirääkimistel soovitas Loksa tuletõrje esindaja tuletõrje tegevuse kavasse võtta ka Punase Risti poolt korraldatavaid esimese abiandmise ja samariitlaste kursused; mille korraldamiseks „Punane Rist“ lahkesti oma kaasabi annab — lektorite saatmisega.

Koosolek, mis kestis ilma vaheajata kuus tundi, lõppes kell 18,25.

Kõigile vabatahtlikkudele tuletõrje ühingutele.

Käesolevaga teatame, et tuletõrje nädal peetakse sel aastal 30. aug. — 6. septembrini, kusjuures karbikorjanduse päevaks on määratud 30. august.

Palume hiljemalt 20. juuliks teatada, kas kavatsete korjandusest osavõtta või mitte, ning mitme korjanduslehe ja karbiga, et teaksime Politseivalitsuselt Teile vastavat luba nõutada, ühtlasi äratähendades, missugust korjandusmaterjali vajate et teaksime seda Teile aegsasti välja saata.

Arvestuse lihtsustuseks saadame nimetatud materjali lunamaksuga.

Ühtlasi teatame Liidu laost saada olevate korjandusmaterjalide nimekirja:

Korjandus-lehed	à 5 senti tükk.
„ märgid, paberist	à 20 „ pakk, milles 380 märki.
„ „ metall	à 1½ „
Brožüür „Tulekaitse“	à 10 „
Reklaam, müürilehed	à 3 „
Lendlehed tuleõnnet. ärahoidmiseks	à 1 sent.

Palume tingimata vastata meie järelepärimisele — hiljemalt 20 juuliks.

Ühtlasi teatame, et karbi korjanduse päeva ei ole võimalik muuta.

Liidu Juhatus.

Jaan Toffelmann.

Eesti Tuletõrje Liidu esimene auliige.

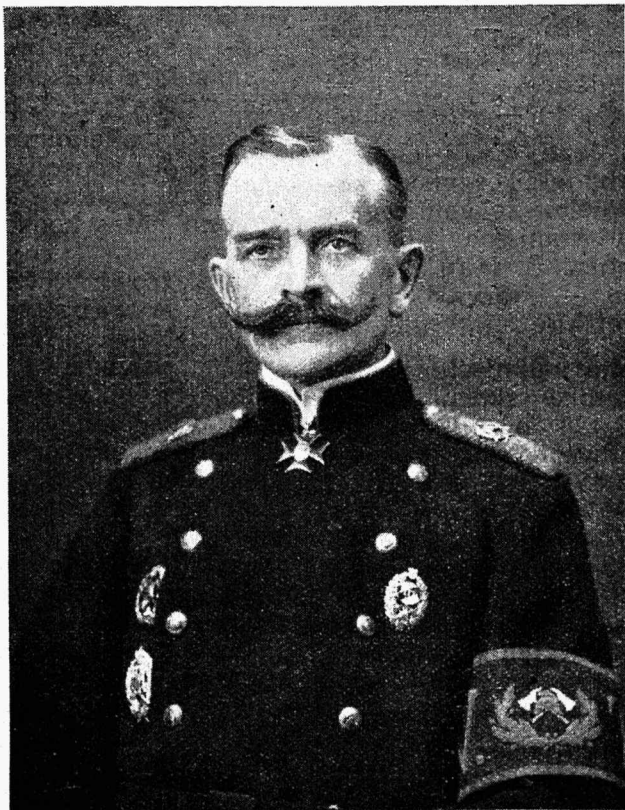
Tulet. Liidu peakoosolekul, Haapsalus, valiti Liidu esimeseks auliikmeks Jaan Toffelmann.

Jaan Toffelmann on sünd. 19. veebruaril 1879. a. Oma tuletõrje tegevust algas Paide v. t. ühingus 1898. aastal ronijana, oli hiljem pritsi jsk. ülem ja peamehe abi.

Tallinna v. t. ühingus 1910. aastast saadik, oli auru jsk. liige, siis sama jsk. ülemaabi ja ülem. 1917. aastast kuni senini peamees.

Üleriikl. Tuletõrje Liidu asutaja liige, juhatuse esimesel koosolekul abiesimeheks valitud, esimehe ajapuudusel esimehe kohuseid täitnud ja hiljem esimeheks valitud kuni 1926. aastani, kus ära ütles.

Tallinna V. Noortemeeste tuletõrjes: Vanemate Nõukogu liige 1924 aastast. „Hariduskapitali“ eestseisuse esimees 1927. aastast.

Kopli v. t. ühingu auliige 1927. a., Punase Risti poolt annetatud E. P. Risti II järgu II astme mälestusmärk 1928. a.

Peale Tallinna vabatahtliku tuletõrje peamehe ameti on Jaan Toffelmann veel Tallinna tuletõrjete üldjuht.

Seltskondl. tegevuse alal teenete eest autasu saanud: Ülevenemaalise Tuletõrje Liidult kõrge Vladimiri hoolsusmärk, väike hõbe medal, pealkirjaga „hoolsuse eest“ ja väike kuld medal. Üleriiklise Tuletõrje Liidult: I järgu hoolsusmärk 1923. aastal ja tuletõrje kõrgem hoolsusmärk 1929. a. T. v. noortemeeste tuletõrje auliikmeks valitud 1922. ja aupeameheks vormikandmise õigusega valitud 1927. a. Paldiski v. t. ühingu auliige 1924. a. Tallinna

Üleriikline Tuletõrje Liit

vajab

instruktorit

tuletõrje alal. Pakkumised saata kirjalikult ühes senise tegevuse kirjeldusega Tuletõrje Liidule, Tallinna.

Eesti Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest.

Koosolek 13. juunil, 1931. a. Haapsalus.

Koos olid: Esimees A. Punga, liikmed C. Stockmar, G. Kemberg, E. Berggrün, H. Klaus, K. Lorenz, F. Vahtmeister, A. Pirker, S. Songi ja kand. A. Timosko.

Haapsalu linnanõunik Jul. Rull ter-
vitas linna omavalitsuse nimel Liidu
juhatust ja soovis Liidu tööle edu ja
avaldas soovi Liidu tegelasi ka edaspidi
Haapsalus näha. Liidu esimees A. Punga
tänas linnaesindajat heade soovide
ja lahke vastuvõtu eest.

Linnanõuniku ettepanekul kandsid
juhatuse liikmed omad nimed selleks
ettepandud albumisse,

Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

1. Võru valla v. t. ü. Võrumaal.
2. Palu v. t. ü. Järvamaal.
3. Passlepa v. t. ü. Läänemaal.
4. Rahkla v. t. ü. Virumaal.

Hoolsusmärke otsustas Liidu juhatus
annetada järgmistele tuletõrjajatele:

Ambla v. t. ü. 2. järgu rist: Oskar
Mets. 3. järgu rist: Johannes Boltov.
Kuldmedal: Jaan Miljan, Juulius Suur-
allik, Arthur Ströhmberg. Hõbemedal:
Johannes Lemming, Verner Lilienbach,
Hans Kilter, Gustav Rakfeldt.

Lihula v. t. ü. 2. järgu rist: Jüri
Kõllamaa, Ado Jõgi, Jaan Sits, Ado
Paas, Jüri Lõhmuspüü. Kuldmedal:
Jüri Nurk, Jakob Vanajaan. Hõbe-
medal: Jüri Saalep, Aleksander Jõgi,
August Jalakas, Johannes Toots, Alek-
sander Schröder.

Võru v. t. ü. 1. järgu rist: August
Reiljan, Jaan Kohver. Kuldmedal:
Elmar Kuus, August Koobak, Gustav
Raag, Abram Rosenblum, Aleksander
Seeme, Voldrich Reikter, Artur Teitmann,
Eduard Jaarmann. Hõbemedal: Karl
Rinne, Johannes Petermann, Olgerd
Dihrik.

Simuna v. t. ü. Kuldmedal: Johan-
nes Seevelt, Magnus Lents, Jaan Vool-
mann. Hõbemedal: Karl Vilkis,
Eduard Kaasik, Richard Tonart.

Saku õlle vabriku tuletõrje komando.
Kuldmedal: Tõnu Raud. Hõbe-
medal: Ernst Sass, Paul Süld.

Raudtee peatehaste tuletõrje komando.
2. järgu rist: August Veanes. Hõbe-
medal: Madis Kriina.

Laatre v. t. ü. Hõbemedal: Karl
Kull, Ludvig Rebane, Rudolf Daniel,
Aleksander Kübar.

Voldi v. t. ü. 3. järgu rist: Au-
gust Peets, Jaan Hango, Rudolf Suits,
Kristjan Kask, Ludvig Tamm. Kuld-
medal: Aleksander Park.

Põltsamaa v. t. ü. 1. järgu rist:
Ferdinand Russi. 2. järgu rist: Jaan
Peterson. 3. järgu rist: Villem Karu.
Kuldmedal: Georg Heints. Hõbe-
medal: Arnold Essenson, Jaak Paju-
mägi, Jaan Sagar.

I. Tallinna alevi v. t. ü. 2. järgu
rist: Karl Stahl, Johann Kudeberg. 3.
järgu rist: Alfred Karu. Kuld-
medal: Eduard Pärlestik, Ralf Stock-
mar. Hõbemedal: Theodor Grün.

Nisõi v. t. ü. Hõbemedal: Semen
Gribov.

Rapla v. t. ü. 1. järgu rist: Karl
Burmeister, Jaan Kuusvald. 2. järgu
rist: Mart Sommer. 3. järgu rist:
Otto Adrat, Ado Romulus.

Hoolsusmärkide ettepane-
kute lehed otsustati ühingutele mak-
suta anda, nii palju, nagu neil õigus on
hoolsusmärkide saamiseks oma liik-
meid ettepanna.

Tamsalu v. t. ü. otsustati tema 5.
aastapäeva puhul õnnesoovi telegramm
saata.

Saue v. t. ü. kirja peale 10. juunist
s. a. otsustati sinna saata asjatundjana
nõuandma, juhatuse liige H. Klaus.

Ambla v. t. ü. kirja peale otsustatakse
nende soovi peale sinna saata hra A.
Pirker 3 päeval. kursuse korraldami-
seks.

Liidu juhatuse liige C. Stock-
mar teatas, et ta isiklistel põhjustel
Liidu juhatuse liikme ametist tagasi
astub.

Juhatuse koosolek 26. juunil.

Koos olid: Esimees A. Punga, liikmed F. Vahtmeister, H. Klaus, K. Lorenz, S. Songi, G. Kemberg, A. Pirker ja kand. A. Timosko.

Kõne alla võeti 14. juunil s. a. Haapsalus ärapeetud üldkoosoleku tulemused ja otsuste täitmine. Juhatus otsustas erakorralise peakoosoleku kokkukutsumisega mitte rutata, kulusid ja muid asjaolusid silmas pidades, kuid küll ühingute arvamisi äraoodata ja sellejärele toimida.

Hra E. Berggrün oli juhatusesele saatnud pikema kirja, kus tähelepanu juhib mitmete endiste juhatusete protokollide punktide peale ja teatab, et ta Liidu juhatusesest tagasi astub.

Küsimus instruktori ameti kohta tekitas elavaid läbirääkimisi. Võeti vastu põhimõtteline otsus: Instruktor on tarvilik. Esialgul jääb instruktori kohuste täitjaks A. Pirker ja ka teised isikud, juhatusese äranägemise järele. Avaldatakse üleskutse, et leida tuletõrjajate perest isikuid, kes tahaks instruktori kohuseid täita.

Liidu ruumide küsimuse lahendamise jäeti majanduskomisjoni hooldeks.

Juhatusese koosseisu täienduseks kutsutakse juhatusesse kandidaate A. Grünberg ja A. Timosko.

Uuteks Liidu liimeteks võeti vastu.

1. Satslerinna v. t. ü. Petserimaal.

2. Triigi v. t. ü. Triigi vallas, Harjumaal.

Hoolsusmärke otsustati annutada järgmistele tuletõrjajatele:

Tapa v. t. ü. Hõbemedal: August Pallon, Johannes Öun.

Jõhvi v. t. ü. 1. järgu rist: Abram Lurje. Hõbemedal: Aleksander Villers, Karl Madissepp, Johannes Oden.

Viljandi v. t. ü. 1. järgu rist: Valter Järv. 2. järgu rist: Hans Sirkel. Kuldmedal: August Utt. Hõbemedal: Johan Sisa, Jaan Bergmann, Andres Kurik, August Kangelaske, Joosep Blumberg, Aleksander Mättas, Peeter Rängel, August Laar, Hans Muni.

Aravete v. t. ü. 2. järgu rist: Hans Liiv, Gustav Krall, Otto Mustadt, Gustav Breemann. Hõbemedal: Karl Saar, Georg Birk, Aleksander Maraster, Gustav Tramberg.

Nina v. t. ü. Kuldmedal: Aleksander Karelin, Aleksander Tasso, Peeter Skorohodov. Hõbemedal: Michail Oserov, Fr. Skorohodov.

Kohtla-Järve kaevanduse v. t. ü. Hõbemedal: Jakob Martinson, Sergei Danilov, Gustav Kempke, Friedrich Rotmann.

Uued tuletõrje ühingud.

Aruküla v. t. ü., registreeritud 19. mail s. a., juhatusese asukoht Arukülas, Harjumaal.

Palivere v. t. ü., registreeritud 19. mail s. a., juhatusese asukoht Palivere vallas Läänemaal.

Nabala v. t. ü., registreeritud 19. mail s. a., juhatusese asukoht Nabala vallas, Harjumaal.

Viljandi valla Kuude v. t. ü., registreeritud 17. aprillil 1931., juhatusese asukoht Kuude külas, Viljandimaal.

Kohtla tuletõrje 25. a. juubel.

21. juunil s. a. pühitses Kohtla tuletõrje ühing oma 25. a. juubelit. Üleriiklise Tuletõrje Liidu esitajana võttis pidust osa hra A. Pirker, kes paraadi vastu võttis ja välja jagas hoolsus ja aastamärgid. Pärast seda pidas päevakohase kõne ja andis üle Liidu poolt lipu naela.

Tegev liikmetena töötavad veel praegu 13 asutajat liiget.

Koosviibimisel oma seltsimaja saalis peeti palju kõnesid ja meeoleolu oli ülendav.

Soovime juubilarile kõige paremat õnne edaspidises töös.

Ajakirjandus ja Eesti Tuletõrje Liit.

Meie poliitiline ajakirjandus on tuletõrje küsimuste kohta üldse väga harva ja väga vähe sõna võtnud, kuigi tuletõrjel meie riigi ja rahva majanduslikus elus ja heakorras on õige suur tähtsus. Vabatahtlik tuletõrje võib julgesti ja vääriliselt seista kaitseliidu kõrval. Tuletõrje ülesanded on riikliselt sama suured ja tähtsad kui kaitseliidulgi, kuid tähelepanu — eriti ajakirjanduses on tuletõrje seni võrdlemisi vähe leidnud. Seda rõõmustavam on, et Tuletõrje Liidu peakoosoleku puhul ajalehed sõna võtsid meie tuletõrjest, Tuletõrje Liidu tegevusest ja Liidu peakoosolekust.

„Kaja“ kirjutab „Maa tuletõrje päevaküsimustest“ ja arvab, et „Tuletõrje liidu viimseagene tegevus ei jõua järele meie tuletõrje välisele arenemisele ja arvilisele kasvamisele. Ideeline juhtimine peaks tugevam olema, tuleõnnetuste vastu võitlemise põhimõtete arendamine ja levitamine peaks rohkem intensiivsem olema.“

„Suuremal osal noortel maa tuletõrje ühingutel on tuletõrje abinõusid vähe, mõnel veel mitte sugugi, varustus on puudulik ja selle juures on ka meeskonnad veel harjumata, neil puuduvad teadmised tulekustutamise töös, puuduvad kogemused ja peasi puuduvad asjatundjad peamehed, juhid. Just siin on tuletõrje liidu tööpõld ja siia peaks ta juhtima oma tegevuse raskuspunkti.“

Tuletõrje abinõude ja varustuse muretsemiseks ei saa tuletõrje liit toetust anda, sest selleks puuduvad tal ainelised võimalused, nõuanda, õpetada, juhtida, oma kogemusi ja teadmisi edasianda, see oleks tuletõrje liidu pea ülesanne.“

Edasi tähendub „Kaja“, et meil peaks praeguse tuletõrje ühingute arvu juures kolm instruktorit ametis olema, kuid on ainult üks ja selle ühegi töö kohta näib puuduvat liidu juhatusel kindel kava ehk tegevusplaan. Edasi arvab „Kaja“ et kursuste pidamises on algatus Liidu käest läinud üksikute ühingute kätte ja küsib:

„Kuhu on jäänud kursused peameestele, juhtidele? Miks ei peeta enam peameeste koosolekuid ei korraldata tuletõrje päivi?“

Võime siinkohal tähendada, et Haapsalus, Liidu peakoosolekul ettekantud 1931. a. Liidu tegevuse kavas on ettenähtud kursused peameestele ja maa-kondlised tuletõrje päevad ja kursused. Tuleks ainult soovida, et kavatsused teostamist leiaks.

Lõpuks ütleb „Kaja“:

„Soovitav oleks liidu juhatust läiendada uute inimestega, kes tooks liidu tegevusse rohkem elavust ja värskust, eriti just maatuletõrje ühingute korraldamises ja arendamises.“

Sellekohta võiks tähendada, et Haapsalus pandi juhatuse liikmete kandidaatideks küll hulk uusi inimesi ette, kuid neist ei saanud ükski tarvilikku häälteenamust, nad said isegi vähem hääli, kui senised tegelased, olgugi et suurem osa saadikuid oli maa ühingute poolt.

„Postimees“ kirjutab „Tuletõrjujad ja nende oskused“ muuseas järgmiselt:

„Nagu tulekahjude arvustikust näha, on tuli möödunud aastal 4,5 milj. krooni eest hävitanud varandusi. See on kohutavalt suur summa praegusel ajal. Võrdluseks olgu nimetatud, et peekoni ja kanamunade väljaveost saime möödunud aastal 3,6 milj. krooni, seega ei suutnud need kaks tähtsat majandusharu katta seda kahju, mis tuli meie rahvamajandusele teinud.“

Tuleb palju rohkem teha, et see kahjusumma kord ka vähenema hakkaks. Praegu näitab see ainult tõusu.“

Edasi seletab „Postimees“ tuletõrje tähtsusest ja leiab et

„Noortel ühingutel ei puudu mitte ainult tulekustutamise abinõud ja tarviline varustus, vaid puudus on ka juhtidest. Ka tulekustutamine nõuab teadmisi, harjumisi ja häid juhte — tuletõrje päälükuid. Juhtide ettevalmistusele peaks tuletõrjeliit erilist tähelepanu pöörama. Meie tuletõrje praegused juhtivamad tegelased on oma tule-

tõrje teadmised hankinud aastate jooksul tegeliku elu kogemustest, teoreetiliselt ettevalmistatud tuletõrje tegelasi on meil ainult mõned üksikud, neid võib sõrmedel üles lugeda. Meil peaks ühe tuletõrje instruktori asemel olema vähemalt kolm meest ametis, kuid praegu oleks raske leida kolme kandidaati selle ameti peale. Nii peaks tuletõrjeliit juba aegsasti sellepeale mõtlema, kuidas tarvilikke tuletõrje tegelasi nii hästi teoreetiliselt kui ka praktiliselt ettevalmistada, sääraseid tegelasi, kes suudaks juhtida ja õpetada ka meie maa tuletõrje tegelasi . . .“

Tuletõrje Liidu aasta peakoosolekust tõid kõik ajalehed faktilise koosoleku käigu kohta kirjeldusi. Kõigis kirjeldustes märgitakse, et koosolekul valitses halb kord, tuletõrjujad ei tunnistanud korda ja distsipliini ja koosoleku juhataja ei suutnud neid vaos pidada. „Rahva Sõna“ tähendab selle kohta:

„Tuletõrjuja peaks alati oma kohuseid külmavereliselt täitma, ka siis kui pole vaja tulehädahuga võidelda. Distsipliin peaks igal ühel ihus ja hinges olema, arvamis-
sed võivad lahku minna, kuid kord jääb ikkagi kõigi üle valitsema“.

Seda tuleks kõigil meelespidada ja pähevõtta, iseäranis järgmistel koosolekutel.

„Postimees“ tähendab Tuletõrje Liidu peakoosoleku kohta et suur organisatsioon ei suutnud omale juhatust valida ja küsib:

„Milles peitub kurja juur? Kas üksikutes isikutes, keda ühingute esindajad enam ei usalda liidu eesotsas, või millegis muus, igal juhutamisel ei tohiks niisugune seisukord kaua kesta. Tuletõrje töö ei ole mingisugune saagijagamine. Ja tuletõrje üldine asi kaotab palju avalikkuse silmis, kui ei suudeta korda maija luua. Hea tahtmise juures ei peaks see võimatu olema.“

Need on tõsised sõnad, mida ükski tuletõrje tegelane ei tohiks tähelepanemata jätta.

Tallinna Saksaleht „Revalsche-Zeitung“ kirjutab Haapsalu koosolekust, et

„Liidu juhatust arvustatud teravalt sellepärast et sünnitada meeleolu uutele valimistele ja seal siis „oma inimesi“ läbiviia juhatusesse. Arvustustel olnud väga shovinistlik iseloom, mida aga juhatuse asjatundlikult ümber lükanud.“

Nii arvab „avalik hääl“ Tuletõrje Liidu koosolekust ja Tuletõrje Liidu ülesannetest.

Kalossid

Botikud

ja kõikisugu tehnilised kummi tarbed.

Kontor ja ladu: Tallinn, V. Karja 1.

tel. (20) 4—03.

Tulekustutamise õpetus.

Kirjutanud

LEO PESONEN

Soome Tulekaitse ühingu sekretär.

Eesti Üleriiklised Tuletõrje Liidu väljaanne.
Tallinn, 1931.

Autori poolt lubatud tõlge.

Eessõnaks.

Nagu iga asi, nii tarvitab ka tulekustutamine õppimist. Peab palju õppima, palju teadma, et tuld õieti ja otstarbekohaselt ning peaasi, ruttu saaks kustutada. Sellepärast on tuletõrjajatele hädatarvilik „Tulekustutamise õpetus“

Käesoleva raamatu on kirjutanud Soome Tulekaitse ühingu (Palosuojelus yhdistyksen) sekretär Leo Pesonen. Siin on lühidalt ja selgelt kõik ära öeldud, mis tulekustutamise juures tuleb tähelepanna. Raamat on kirjutatud huvitavalt, nii et see pole sugugi igav lugeda.

Loodan, et iga Eesti tuletõrje peamees, jaoskonna ja rühmajuht ja iga tuletõrjuja seda raamatut loeb huviga ja siit leiab palju õpetlikku oma tuletõrje kohustuste täitmisel.

Tõlkija.

Tulekustutamine.]

Üldine osa.

Vaimlised eeldused.

Alati valmis.

Tulekustutamine erineb kõigist teistest toimingutest sellepolest, et tööle tuleb hakata etteteadmata hetkel ja alati väga äkki. Laevakapten võib baromeetri abil ikkagi vähe aega etteteada tormi tulekut. Sõjas võib pääliku hoolas ettevaatus ärahoida ootamata üllatusi. Aga tuletõrjuja ei või sekundigi etteteada, kus ja millal pääseb lahti tuli.

Kuid teadet saades, peab tuletõrjuja tulekahju kohal tööl olema juba mõne minuti pärast. *Tuli levineb kiiresti ja kustutuse töö kordaminek oleneb sellest, kui tuld saadakse kustutada kohe alguses.*

Viivitamata ei saa siiski tööd alata. Elukutseline tuletõrje, kelle mehed on pritsimajas koos ja autod alati sõiduväljakul, tarvitab siiski tulekahju teadet saades, mõne hetke tulekahju kohale ilmumiseks. Vabatahtlikus ehk poolvabatahtlikus tuletõrjes, kus mehed tuleb kokkukutsuda ja liikumise abinõudgi koguda, on kiire löögiväljak olek otsustava tähtsusega. Häire andmine, hobuste ja ja autode kokkutoomine, meeste kogunemine, kõik see kulutab kalleid minuteid ja siis tuleb veel *minna* tulekahju kohale.

Kiire tuletõrje kohalejõudmine oleneb lõpuks ära sellest, kuidas iga üksik tuletõrjuja on omast kohast „alati valmis“. Alati olgu teada kiiremad liikumise või-

malused. Tuletõrjuja märk, peameestel ja juhtidel märgu- vile, olgu alati taskus. Öösel olgu tuletõrje munder ja varustus alati käepärast, korralikult pandud voodi lähedusesse ja mis eriti tähtis, valgustusabinõud peetagu alati käepärast.

Et tulekahju äkki, etteteadmata juhtub, siis ei tohiks tuletõrjuja tarvitada alkoholi üle liia. Tuletõrjuja ei või nii, nagu mõni teine, öelda laupäeva õhtul, et nüüd pole ruttu, töö algab alles esmaspäeval, nüüd võib õige napsitada.

Ka tuleb tähelepanna, et järgmine tulekahju ei lase oma peale sama kaua oodata nagu eelmine. Võib mööduda aastaid ilma tulekahjuta, kuid sama hästi võib juhtuda mitu tulekahju ühel ja samal päeval.

Tulekahju järele tuleb jälle kohe ruttu korraldada kõik valmis uue häire korraks.

Külma verd.

Tulekahju kohal on olukord sagedasti sellane, et see võib viia inimese tasakaalust välja. Tuli leegitseb kohutavalt ja levineb silmanähtava kiirusega. Inimesed jooksevad peatult siia sinna, karjudes ja nuttes. Inimeste ja loomade elugi võib olla hädaohus. Tuletõrje võib oma riistadega teel viibida. Veevõtmise kohad on kaugel. Võib juhtuda kõiksugu pisiõnnetusi töö takistamiseks. Pääseteed tule juure pääsemiseks võivad olla vaevalised. Ja kõige raskem võib olla ehk veel see, et ei leita tulepessa asukohta.

Kõigist takistavatest ja segavatest teguritest hoolimata on siiski vaja tingimata alalhoida tasakaalu ja otsustavat rahulikku meelt. Tulekahju kohal tuleb olla külmavereline.

Vaimline tasakaal on asjaolu, mis ei olene inimese teadmistest ega ka tema tahtest, vaid peaaesjalikult närvidest, mille üle aga inimene alati ei saa tarvilisel määral valitseda.

Paljudel inimestel on tulekustutuse tööl tarvis minevat külmaverd juba looduse poolt antud, kuid needki,

kellel seda ei ole, võivad seda omale suurel määral hankida. *Parem abinõu selleks on võimalikult suurema tulekahjuharjumuse hankimine.* On tarvilik katsuda pääseda ligi nii mitmele tulekahjule, kui iganes võimalik, mitte ainult oma ümbruses, vaid ka naabruses, nii kaugele, kui käepärast olevad liikumise abinõud seda aga võimaldavad. Peale kogemuste mida võib omada ja õppida iga tulekahju juures, mõjub iga tulekahju, mille juures on olnud, inimese rahulikkusele ja meeltele kasulikult. Inimene harjub nägema lahti pääsenud tuld ja saavutab vähehaaval sama ametlikku, külma suhtumist hädaohule, nagu näiteks arst, merimees ehk sõdur, igaüks omas ametis.

Tuletõrje kõlbulikkus, samuti nagu sõduri kõlbulikkus, oleneb suurel määral võitluse harjumusest, sellest külmaverelisest suhtumisest võitlusesse ja selle tegevusesse. Igal tuletõrjel, eriti igal tuletõrje peamehel tuleb omale hankida võitluseharjumust niipalju kui iganes võimalik.

Ettevaatus.

Külmaverelisuus ei ole mitte sama kui hädaohu alahindamine. Hoopis selle vastu, tasakaalukas ja rahulik mees märkab paremini hädaohu võimalusi kui ehmunud ja peakaotanud inimene ning võib hädaohtu sobivalt vältida.

Tulekahju juures on alati õnnetuse võimalused olemas ja neid ei või jätta tähelepanemata. Ennast ega meeskonda ei tohi asjata tuua hädaohu ohvriks. Sagedasti toimetatakse kõrvalise tähtsusega asjades sarnasel viisil, mis võib väljakutsuda õnnetuse juhtumi. Peale õnnetuse juhtumite, on tulekustutamisel tarvis hoiduda ka tervisele kahjulikust külmetamisest, suitsumürgitusest jne.

Tulekahju ei või kunagi vähemaks arvata kui ta on. Ei maksa loota liiga palju oma jõududele, ega keelduda abikutsumisest. *Kui vähegi on kahtlust, on vaja kohe kutsuda abiks lisajõudusid, kas oma tuletõrjest või paluda abiks naabrituletõrjesid.* Ettevaatust ei maksa kunagi häbeneda.

Kiired ja selged otsustamised.

Tulekustutus nõuab kiiret tegutsemist, kuid samal ajal peab see tegutsemine olema ka otstarbekohane. Iseäranis juhtidel peavad olema kiired ja selged otsustamised.

See on hea nõu, mis hõlbus anda, aga raske täita. Iga inimene otsustab oma mõistuse kohaselt ja oma kiirusega, ühed aeglasemalt, teised kiiremalt ja seda omadust on raske muuta. Otsustamise kiirust võib siiski palju suurendada, kui juba varemalt püütakse mõttes otsustada ja läbiarutada võimalikult palju igasuguseid võimalusi. Mida inimene on kord läbimõelnud, seda võib teistkorda palju rutemini läbimõelda. Selle vastu nõuab iga uue asja juurdlemine palju rohkem aega. Ja tulekahju kohal, pole õige aeg ega paik sügavamaks järelmõtlemiseks.

Tulekahju juures tarvisminevat kiirust aitavad edendada tuletõrje harjutused, tulekahjude üksikasjaliste kirjelduste lugemine, taktiliste ülesannete lahendamine ja kõigeenam oma tulekahjukogemused, iseäranis kui iga tulekahju järele kogu tulekahju sündmus otsast lõpuni läbimõeldakse ja arutatakse iga võimalust ja olukorda nii või teisiti.

Kõrgem aste kiireks otsustamiseks on leidlikkus ehk võime, äkki leida uusi abinõusid raskuste võitmiseks. Seda leidlikkuse võimet pole kahjuks võimalik harjutustega saada, see on inimese sünnipärane and, kuid kellel see on, võib seda küll edasi arendada harjutamiste läbi, teatud suunas ja teatud määral.

Asukoha tundmine.

Tingimata tarvilik on *asukoha tundmine*. Tuletõrje peab tundma kõik oma tegevuse piirkonnas olevad teed, kõik hädaohtlikumad ehitused, ladud. *Kõige pealt peab aga juba ennemalt tundma veevõtmise kohti. Ei aita selles, kui teatakse kust saab vett, vaid peab ka teadma kuidas ja kust pääseb vee juure ja kui suur on veevõtmise koha vee hulk.*

Soome tuletõrje kongress Viiburis.

Juuni kuu 22. ja 23. päeval s. a. korraldas Soome Tuletõrje Liit oma 14. üleriiklise kongressi Viiburi linnas ja 24. juunil — Jaanipäeval — pühitses Viiburi linna vabatahtlik tuletõrje oma 65. aastapäeva ja lipuõnnistamist.

Kutse kongressist ja pidust osavõtta oli saadetud ka Eesti Tuletõrje Liidule ja Liidu juhatause otsuse põhjal võtsin nendest osa. See oli esimene kord, kus Eesti tuletõrje esitaja oma põhjapoolsete kaasvõitlejate ja suguvendade koosolekust osavõttis. Siinamaale on meie tuletõrje esitajad lääne poole püüdnud sõita, kuid põhja pool — Soomes, ei olnud nad ametlikult käinud, kuigi seisime juba mitmed aastad kirjalikus vahekorras ja Soome tuletõrjujad 1929. aastal meie Liidu 10 a. juubeli puhul suuremal arvul meid külastasid.

Soome tuletõrje on natukene teisiti korraldatud kui meil. Linnades, töötavad palgalised tuletõrje komandod, nende eesotsas palgaline juht — palopäälük. Meeskond elab suuremates linnades, nagu Helsingis ja Viiburis, pritsimajades, kuna väiksemates linnades oma erakorterites, mis ühendatud on pritsimajaga elektrisignaalvõrgu kaudu. Kordamööda käivad nad vahikorras, kuna teised omas kodus käsitööga endid elatavad. Tarvitust mööda kutsutakse nad välja ja saavad selle eest tasu. Peale palgaliste tuletõrjete on linnades, alevites ja külates vabatahtlikud tuletõrje ühingud. Mundriteks on neil pikad valged linased pluused ja peas nahast kiivrid vaskaunistusega. Ainult pluused kraed on ametiaastmete ja kohuste järele mitmesugused. Ka talvel ja pidudel kantakse neid. Nende kasulikkust seletatakse seega, et neid võib ajaviitmata teiste riiete peale tõmmata, ei ole tarvis ümberriietuda ja neid võib kergesti puhastada pärast tarvitamist. Oli ka näha mõni komando sinistes tööülikondades, mis-suguseid tarvitavad vabrikute töölised, samuti selga tõmmatud teiste riiete peale. Niisugune riietus näib väga praktiline olevat.

Soome Tuletõrje Liit — Suomen Yleinen Palokuntaliitto — on asutatud 1910. aastal, temel on ligi 200 liiget — tuletõrje organisatsiooni. Liidu juhatus asub Helsingis, tema esimeheks on Helsingi vabatahtliku tuletõrje ühingu

esimees Oskar Eckmann, Liidu algusest saadik. Tuletõrje üksusi on Soomes umbes 400. Liit korraldab kongresse iga 3 aasta tagant. Tänavu korraldati 14. kongress Viiburis, 3 aasta pärast korraldatakse 15. tuletõrje kongress Kemi linnas. Koht määratakse ennemalt ära, et igaüks võiks end selleks ettevalmistada. Viiburi olid ilmunud 114 organisatsioonist 265 esitajat või liiget. Liidu koosolek peeti esimesel päeval 2 tundi pärast lõunat, teisel päeval kell 9—11 e. l. ja kell 5—8 p. l. Kord koosolekul oli eeskujulik, korra järel valvas selleks määratud marschall mustpunane šärpe üle öla. Tema viis saadikuid oma lippudega koosoleku saali. Ka minu kohale jõudmisel toodi ettetuppa Eesti lipp, marschall astus saali minu ees, teatades ukse juures, et Eesti tuletõrje esitaja on saabunud, mille peale kõik saadikud püsti tõusid. Marschall läks minu ees, minu järel kanti Eesti lippu, juhatause laua juures tervitas mind lühikese kõnega koosoleku juhataja. Pärast seda tervitasin eestikeeles koosolekut lühikese kõnega, mida kohe tõlkis soomekeelde Soome tuletõrje ajakirja peatoimetaja Leo Pesonen. Tormiliste kiiduavaldustega võeti tervitus vastu, ja Eesti lipp asetati juhatause laua taha teiste lippude juure. Järgnes koosolek. Jga saadik võis rääkida kas Soome ehk Rootsi keeles. Koosoleku auväärt juhataja hra G. Meurmann pani iga kõne ümber kas Rootsi ehk Soome keelde, selle järele kumbas keeles kõne peeti. Kõneldi rahulikult ja juhataja kinnitas iga otsuse tegemist haamri löögiga. Tähtsam küsimus päevakorras oli minu arusaamise järele Liidu jaotamine maakondade või läänide liitudeks, kuid see küsimus jäeti järgmisele kongressile otsustamiseks 3 aasta pärast. Kongressi kulude katteks määrati iga organisatsiooni 100 liikme kohta 50 marka ehk meie rahas 5 kr., see on nagu meil 5 senti liikme pealt. Kongress peeti linnavalitsuse saalis. Samas hoones asus ka seltskondlik maja ja kohvik-einelaud.

Et kongress igavaks ei kujuneks, selle eest oli juhatus hoolitsenud. Esimesel päeval pärast pidulikku koosviibimist ja koosolekut korraldati sõit autodel ja omnibussidel Imatrale ja külastati tee ääres asuvaid tuletõrjesid. Teisel päe-

val kell 12 sõideti välja Viiburi sadamast 3 suure aurikuga 2 muusikakoori saatel Viiburi eelsadamasse mere lahe ääre (20 km.) Uurasse, kus korraldati üldine häire. Uuras on Soomes ja vist Euroopas kõige suurem metsa eksport sadam, kuhu parvetatakse Saima kaanali kaudu metsa materjale Põhja Soomest. Saarte peale on ehitatud ilmatu suured laudsarad, kuhu mahutatakse puumaterjalid parvede pealt ja kust nad laaditakse laevadele. Ka kõik parved on kaetud katustega. Uurasi sadamas on palgaline tuletõrje ja vabatahtlik ühing, mõlemad varustatud suurte mootorpritsidega ja teiste abinõudega. Palgalistel on väljas alaline valve ja nende ülemaks on Viiburi tuletõrje juht Veckmann. Sadamas saarte vahel parvede veoks ja suurte laevade juhtimiseks on terve tosin väikseid veoaurikuid. Igaüks neist on varustatud tugeva jõulise pumbaga. Häire tõttu, mida kordasid kõik sadamas viibivad laevad, ilmusid kohale kõik aurikud ja eelpool nimetatud tuletõrje komandod ja andsid vett 14 tugeva masinaga. Pärast häiret kostitati võõraid kohviga Uurasi vabatahtliku tuletõrje einelauas. Sealt läks sõit tagasi Viiburi. Ilusa ilmaga, kuigi kange tuule ja suure lainetuse juures, oli see väljasõit suurepärase ja õpetlik. Öhtul kell 6 suleti kõik ärid, restoraanid ja einelauad, kaunistati majad uulitsatel kase okstega ja kõik elanikud tõttasid linnast välja Jaani tulle. Tuletõrjajate jaoks oli korraldatud lõbustus Papulas, kõrgel mäekünkal, Viiburi vabatahtliku tuletõrje poolt, kuid vihmane ilm segas pidu tuju. Kalju otsa oli ehitatud rauast kõrge vaatetorn, kust Viiburi linna ja tema vee-rikast ümbrust kaugele võis näha.

Kolmas päev, 24. juuni, oli pühendatud Viiburi vabatahtlikule tuletõrje ühingule, kes oma 65. aastapäeva pühitses ja lipu õnnistamist toimetas.

Juba kell 8 homm. kogunesid tuletõrjajad oma lippudega tuletõrje pritsimaja juure ja kell 8,30 liikus pidurong muusika saatel Viiburi vana kindluse kõrgemale kantsile, kus enamalt seisid Peetri mälestussammas, nüüd aga Soome vabaduse mälestusmärk. Ilusa ilma tõttu oli sinna palju rahvast kogunenud, nende seas maahärra Manner, linnavalitsuse esitaja ja mitmed teised. Muusika mängu ja pastori kõne järele õnnistati lipp — mustpunane — ja anti

üle tuletõrje ühingule. Eesti (Soomes nimetatud Viro) Tuletõrje Liidu poolt andsin üle lipu naela selle päeva mälestuseks Eesti keelse kõnega, mille peale tuletõrje peamees vastas ka Eesti keeles. Selgus, et Viiburis või Karjalas mõistavad väga mitmed isikud Eesti keelt. Pärast seda oli tuletõrje paraad, mida vastu võttis maahärra. Seega lõpes ennelõunane pidustus.

Käisin Turku linna tuletõrje peamehe hra K. Arelli saatel vaatamas tuletõrje riistade näitust, mis oli rikkalikult korraldatud kongressi puhul ja külastasin Viiburi linna elukutseliste asukohta. Nende noor aga väga energiline juht hra I. Veckmann võttis meid lahkesti vastu ja minu imestus oli suur, kui nägin nende pritsimaja. Suur kolmekordne maja, üks kaunimatest linnas, oli suurepäriselt sisseseatud, alumisel korral, kuurides, seisid 12 auto-tuletõrje riista, kõrval hoones hoovipeal — töökojad, suurem osa tuletõrje abinõusid olid seal valmistatud. Teisel korral meeskonna ja ametiruumid ühes kantingiga, kust võis keha kinnitust ja karastavaid jookisid saada. Kolmandamal korral õpperuumid, võimlemise saal jne. Tulekahjude teatamine automaatse signaalisatsiooni kaudu. Telegrafist annab signaali edasi meeskonnale ja kinofilmide kaudu võib iga üks pritsikuuri seinale pealt lugeda, kus tulekahju on. Olen näinud väga palju tuletõrje pritsimajasid Lääne-Euroopas, kuid niisugust head sisseseadet ja puhtust ei ole enamalt kohanud. Kõik viimse aja uuemad leidused olid siin tarvitusele võetud. Tuletõrje juht hra Veckmann on hiljuti pikema õppereisu väljamaal teinud ja seda siin kasulikult väljendanud. Võrreldes Viiburit Tallinnaga, esimeses elanikke 60000 ümber, Tallinnas 2 korda niipalju, on Viiburi tuletõrje Tallinnast ees.

Sealt sõitsin edasi Viiburi vabatahtlikku tuletõrjet vaatama. Neil oli kesklinnas oma ilus selsimaja pidusaaliga ja õpperuumidega. Kuuris autopritsid ja ka auruprits. Igal pool valitseb kord ja puhtus.

Kell 12 päeval oli eine määratud endises kindluse tornis, Tallinna paksu Margareta taolises, kuhu koguvad kõik ekskursioonid ja kus väga hästi võib igaüks oma maitse järel süüa. Torn on ka seestpoolt nii nagu enamalt, kuid einelaud oli suurepäraline. Pärast seda

sõidutas mind linnas ja näitas mulle tähtsamaid kohti h-ra L. Pesonen. Kell 2 algas üldine Viiburi ja ümbruskonna tuletõrjete manööver, mis suurepäraselt oli ettevalmistatud h-ra Veckmanni poolt. Korraldati tulekustutamise manööver kiriku tornis, harjutus pitsidega, harjutus redelitega (36 meest igal ühel lühikeredel), rivi harjutusi ja harjutusi gaasi maskides. Lõpuks korraldati veeandmist kõikide pitsidega sadamas, mis asub peaaegu kesklinnas.

Kell 5 p. l. sõitsin Viiburi vabatahtliku tuletõrje peamehe hra V. Väisäla, tema abi ja teistega Viiburi ümbruses ilusamasse Monrepo parki, kus kohvi jõime sealsest allika veest.

Õhtul kell 8 oli määratud juubeli puhul pidulik koosviibimine Esplanaadil, millest osavõtsid umbes 250 m. Peeti kõnesid, jagati välja Viiburi tuletõrjajatele aastamärke. Pidus peremees, h-ra Väisäla oma lõppkõnes tänas kõiki pidust osavõtjaid, ühtlasi austades Eesti Tuletõrje Liitu, pöörates minu poole Eesti keeles. Suurem osa pidulistest lahkusid kell 11 pidulauast, et Helsingi poole sõita, nende hulgas ka mina, kaasa võttes kõige paremad muljed Viiburist ja

Soome tuletõrjest. 25. juunil käisin Soome Tuletõrje Liidu esimehe h-ra O. Eckmanni saatel vaatamas Helsingi palgalist ja vabatahtlikku tuletõrjet, Eestis langenud Soome vabatahtlikkude ühishauda ja teisi vaatamisväärilisi kohti. Palju tänu võlgnen Soome kaasvõitlejatele h-ra Eckmannile, Väisäle, Veckmannile, Pesonenile, Ärellile ja teistele nende lahke vastuvõtu eest ja loodan neid härrasid varsti Eestis näha.

Tahan juure lisada, et Soomes töötab veel teine keskühing Tuletõrje Liidu kõrval ja nimelt tuleõnnetuste ärahoidmise mõttes, nime poolest — Suomen Palosuojelusyhdistyksen. Nime-
tet asutus korraldab tuletõrje kursusi, annab juhatusi ja lendlehti välja tulekaitse või tuleõnnetuste ärahoidmiseks. Tema häälekandja on Soome keeles „Palovartija“ ja Rootsi keeles „Brandvakten“. Liikmeteks on linnade ja maakondade valitsused, tulekinnitusseltsid jne. Tulekaitse ühingu juhatuse liige Sauramo ja peatoimetaja Leo Pesonen, käisid meid külastamas 1929. a. juubeli pidustuste puhul. Tuletõrje instruktoreid Soomes ei ole, tema kohuseid täidavad, maakondades vanemad ja vilunud tuletõrje tegelased.

A. Pirker.

Naiskodukaitse ja tulekaitse.

Naiskodukaitsele korraldatud kursusel, Jänedas asunduses oli ettenähtud muu ainete hulgas ka loeng „Tulekaitse“ üle, mida oli lubanud ettekanda hra E. Brett. Et ta aga rahvusvahelisele tuletõrje kongressile oli sõitnud, pööras kursuste korraldaja Tuletõrje Liidu poole lektori määramiseks.

Liidu juhatuse poolt saadeti Jänedale A. Pirker, kes 3. juulil pidas loengu tuleõnnetuste ärahoidmise ja esimese abiandmise üle tuleõnnetuste lekkimisel. Pealtkuulajaid oli üle 200 naiskodukaitse liikme.

Väga rõõmustav nähtus, et naiskodukaitse tähendatud aine oli oma kursuse kavasse ülesvõtnud. Seda võiksid ka teised naisorganisatsioonid teha, sest nende liikmed on rohkem kodus, kui mehed, ja võiksid palju tuleõnnetusi ärahoida, kui nad ise ja nende teenijad tulega ettevaatlikult ümberkäiksid ja teaksid mis eestkätt tuleõnnetuse algul teha tuleb.

Ambla tuletõrje elust.

Käesoleval aastal, augusti kuul, pühitseb Ambla tuletõrje ühing oma 50. a. tegevuse juubelit. Seda päeva kavatakse pühitseta tuletõrje paraadi ja manöövriga.

27. ja 28. juunil korraldas ühing oma meeskonnale kursuse hra A. Pirkeri juhatusel.

Ambla tuletõrje ei ole mitte ainult üks vanematest maa tuletõrjedest vaid ka üks parematest. Temal on ilus kahekordne kivist seltsimaja, 1 mootorpriit, 3 käsipriiti ja teised tarvilikud tulekustutamise abinõud.

46 inimest said surma põlevas rongis.

Egiptuses läks Aleksandriast Kairosse sõitev raudtee rong põlema. Kui lõpuks rong saadi peatuda, olid tules surma saanud 46 inimest ja tulehaavu 41 inimest.

Pikne tulesüütaja.

Pikse läbi juhtus möödunud aastal 47 tulekahju ja saadi kahju 97.633 kr. Ka tänavu on kuulda olnud õige mit-
 mest pikse õnnetusest, mitu inimeski
 on pikne surmanud ja mitu tulekahju
 põhjustanud. Pikse läbi juhtus tulekahju-
 jusid ja saadi kahju:

1924. a.	14	tulekahju	228.100	kr.	kahju
1925	55	" "	131.540	" "	" "
1926	55	" "	183.040	" "	" "
1927	35	" "	84.060	" "	" "
1928	14	" "	30.075	" "	" "
1929	19	" "	31.655	" "	" "
1930	47	" "	97.633	" "	" "

Seitsme aasta jooksul 239 tuleõnnetust ja 78.612,500 senti kahju. Keskmiselt aastast 34 tulekahju ja 11.230.000 kahju.

Pikse läbi juhtuvad õnnetused peaaesjalikult maal. Seitsme aasta jooksul juhtunud tulekahjust olid maal 230. Linnades, kus majad lähestikku juhtub pikse õnnetusi ainult harukordadel.

Maal on iseäranis piksekardetavad õlgkatustega hooned. Sajast juhtumisest tabab pikne heinu ja õlgi ja sütitab tulekahju 80 juhtumisel ja ainult 20 juhusel puumaterjali. Kiviehituse juures võib pikne küll purustada, aga tulekahju juhtub harva.

Pikse tulekahjusid on võimalik täielikult ära hoida — piksekaitse läbi. Piksekaitse ei tulegi nii palju maksma, seda võib saada mõnekümne krooniga. Pole vaja kalleid kullatud otstega piksevardaid, vaid saab palju odavamata materjaliga valmis.

Tuletõrjajate kohus on soovitada kõigile talu ja majaomanikkudele, et nad omale muretseks piksekaitsed. Iga korralik elektriäri võib selle sisse seada. Saksamaal nõuavad kindlustusseltsid maal asuvatelt kindlustusvõtjatelt, et nad oma hoonetele ülesseaks piksekaitsed ja lasevad neid oma asjatundjatel ülesseada, isegi raha laenavad nad kindlustusvõtjale selleks otstarbeks. Seda sama peaksid ka meie kindlustusseltsid tegema, iseäranis maal tegutsevad vastastikkused kindlustusseltsid peaksid seda tähelepanema. Piksekaitsesega on võimalik ära hoida suured kahjud. Räägitakse et isegi raadio antenni on võimalik nii ülesseada, et see täidab ühtlasi ka piksekaitse ülesannet.

Maal juhtub üsna sagedasti, et pikne lagedal väljal surmab inimesi ja loomi. Tänavu kevadel löi pikne Harjumaal, põllul kündja mehe ühes kahe hobusega surnuks.

Sellepärast tuleb äikese ilma ajal ettevaatlik olla. Äikese ilmaga ärgu mindagu üle lageda välja ega peatagu suurte üksikult seisvate puude all. Puust tuleb vähemalt 10 sammu tema pikemast oksast eemal olla, samuti tuleb hoiduda eemale telefoni ja elektri voolu juhede postide eest. Lagedal väljal on kõige parem heita pikali maha ehk istuda, metall asjad, vikatid, kirved, noad, adrad tulevad panna eemale, sest need tõmbavad elektrit ligi. Pikse ajal ei tohi jooksta.

Pikse ajal toas viibides hoitagu eemale suurematest metall asjadest, raudahjustest, raudvooditest j. n. e. uksest ja aknad olgu suletud, tuuletõmbus võib pikse ligi tõmmata. Samuti ei tohi pikse ajal telefoneerida.

Piksest uimastatu, kui teda tabas pikselöök kinnises ruumis, viiakse välja õhu kätte, seatakse seljale, nii et pea on asetatud pisut madalamale. Kui on käepärast laud, siis seatakse õnnetu laua peale, jalgade poolt pisut kõrgemale, jalad rippumas allapoole. Uimastatule antakse salmiaki piiritust nuusutada ja õrutakse teda, iseäranis südame kohalt. Külma vee lappe ei tohi tarvitada, ega külma vett piserdada. Kui inimese hingamise organid ei tööta tuleb teha kunstlikku hingamist, nii pea kui ta aga hakkab ise hingama, tuleb haige panna voodisse ja katta kinni vaibaga. Sisse võib anda lusikaga pisut värsket vett.

Samuti tuleb ravitseda neid, keda tabanud elektri voolu löök, neid tuleb kõige pealt vabastada voolu mõjust, selle juures peavad abiandjad valvama, et neid endid ei tabaks elektri vool.

Väga soovitav on, et tuletõrje ühingu korraldaks samariitlaste kursusi, milleks lahkesti oma kaasaabi annab Eesti Punane Rist, seal õpetatakse siis ka lähemalt esimeseabi andmist kõigil õnnetuse juhtumitel.

Tuleõnnetusi juuni kuus.

1. juunil lõi pikne Sauga vallas „Ulli“ talu elumaja ja rehe põlema.

1. juunil süütas pikne Paatsalu vallas Nehatu koolimaja. Tules hävines haridusseltsi raamatukogu. Kahju üle 5000 kr. Samal päeval süütas pikne Massu vallas Mihkel Vapperi elumaja. Kahju üle 5000 krooni. Kirbla vallas Jüri Tuule elumaja, Paatsalu vallas aida ja Piirisalu vallas lauda. Nõval lõi pikne põlema Jaakma talu lauda. Loomad päästeti. Väandras lõi pikne põlema Valgoja talu heina küüni ja surmas lehma.

Ühe päeva jooksul 8 pikse õnnetust.

Oöl vastu 1. juunit põles Sika külas elumaja ja laut. Tulle jäi siga, kanu, vilja. Tuli oli alguse saanud mahavisatud paberossiotsa ehk tiku läbi.

4. juunil oli Bekkeri tehases suur tulekahju. Põles Jvaski kastitehas. Tuli oli alguse saanud liimivabriku korstnast väljalennanud sädemetest. Põleva kastivabriku kõrval asus venelaste viljaladu, kus oli 14. miljoni krooni eest vilja. Häiriti kogu Tallinna tuletõrje. Tuletõrjujad suutsid tulele piiri panna ja hoidsid hävinemise eest vene vilja. Tuletõrje päästis seega miljonilised varandused.

3. juunil põles Vana Suislepa elumaja ja Vigalas Sääla asunduses elumaja. Mõlemad tulekahjud algasid vigase ahju ehk katkise korstna s. o. korratute tuleasemete läbi.

6. juunil pääsis tuli lahti lihunik Joksa majas S. Juhkentali uulitsal Tallinnas. Tuletõrje kustutas tule, ära põles ainult lihasuitsetamise kuuri katus ja mõned singid. Tuli sai alguse suitsetamise ahjust.

Skarjatina vallas põles maha elumaja, lauda ja hobuse talliga. Tulekahju põhjus — vigane korsten.

Oöl vastu 10. juunit põlesid maha Hummuli vallas, Aiste asunduses 4 hoonet. Tules hukkusid 5 lehma, 2 hobust, 2 siga 6 põrsast. Kahju üle 5000 krooni. Kutsuti abiks Soe tuletõrje, mis 10 kilomeetrit eemal. Kui tuletõrje oli kohale jõudnud, pol-

nud teha enam midagi, hooned olid juba maha põlenud. Oletatakse süütamist.

14. juunil põles Tallinnas maha Dvigateli vabrikus asuv „Eesti-Boxi“ kastitehas. Häiriti kogu Tallinna tuletõrje. Suurem hädaoht kõrvaldati tuletõrje poolt poole tunni jooksul. Hoiti ära suurte lauavirnade põlema süttimine. Kahju siiski 16.500 krooni. Tule algus arvatavasti elektri lühiühendusest.

11. juunil põles maha Enge vallas Kristjan Hanseni elumaja ja rehi. Tule algus vigasest korstnast. Kahju 5000 kr. Kohale ruttanud Enge ja Halinga tuletõrje ei suutnud kolme pritsiga päästa hoonet, vee puudusel. Hoiti ära tulelevinemine teistele hoonetele ja naabri taludele.

Samal päeval põles maha Laiksaare vallas August Leinasaare talu elumaja. Majakraamist suudeti päästa ainult osa. Tuli sai alguse põõningul, sulase välgumihklist. Bensiini valades plahvatas bensiin ja süütas kuivad heinad. Kahju 5000 kr.

Virumaal, Avanduse vallas põles maha asuniku Alliku elumaja. Tuli sai alguse katkisest korstnast. Kahju 5000 kr. Kutsuti kohale tuletõrje, kuid hoonet ei suudetud päästa vee puuduse tõttu. Kaugemalt kaevust ei saanud vett võtta, voolikuid oli vähe, vett tuli kanda ämbritega. Suudeti ärahoida tule levinemine karjalaudale.

17. juunil põles Tartumaal Puhja külas Andres Oja elumaja, rehi, hobuse tall. Tules hävines hulk heinu, siga, kartuleid. Kahju 7775 krooni. Tuli sai alguse katkisest korstnast.

Skarjatina vallas Kukin-Bergi külas põles maha Mihail Zakutajevi elumaja ühes kõrvaliste hoonetega. Tule algus katkisest korstnast. Kohale jõudnud tuletõrje võis veel ainult tukke kustutada.

Jaanipäeval, 24. juunil, põles Risti alevikus maha Risti tööstusühingu jahu- ja saeveski. Tuli ähvardas kogu Risti alevit. Tulekahjust teatati Haapsalu tuletõrjele. Haapsalus anti tulekahju häire, pritsid pandi veoautodele ja 24 minuti kihutamise järele jõuti tulekahju kohale. Tuletõrje

kohale jõudmisel olid juba paljude Risti aleviku majade katused põlemas. Läbi-põlesid koolimaja, endise postkontori ja teiste hoonete katused. Mahapõlesid 4 hoonet, teised suudeti tuletõrje

abil päästa. Kahju mitu miljonit senti. Risti alevikus puudub tuletõrje. 21. juunil lõi pikne Auvere-Joala vallas Joh. ja Jaan Küttiste rehehoone põlema. Kahju 5660 krooni.

Karl Ett †.

3. juuli öösel lahkus siit ilmast pikaldase raske haiguse tagajärjel Haapsalu vabatahtliku tuletõrje peamees Karl Ett.

Karl Ett on sündinud 18. jaanuaril 1878. a. Tartumaal, Kavilda vallas. Õppis Bernsteini riidevärvimise tööstuses Tartus, hiljem läks Haapsalusse Vaagna riidevärvi töökoja teenistusse. Omaniku surma järele omandas töökoja ja pidas seda kuni oma surmani.

Tuletõrjesse astus 1908. aastal. Peameheks valiti 1924. a. ja oli sellel kohal kuni oma surmani. K. Ettile annetati Tuletõrje Liidu poolt 2. järgu hoolsusmärk.

Peale tuletõrje oli Ett tegev ka paljudes teistes seltsides ja seltskondlistes ettevõtetes. Oli mitmel korral ka Haapsalu linnavolinik. Puhka rahu, tubli töömees.

J. Tobies †.

7. juunil lahkus siit ilmast Põhja paberi ja puupapi vabriku tuletõrje k-do peamees Julius Tobies 74. a. vanuses. J. Tobies oli üks vanematest tuletõrjijatest Tallinna tuletõrje peres. Tuletõrjijate ridades on ta tegutsenud kaua aastaid.

Tobiese asemele on Põhja-paberi ja puupapi vabrikute tuletõrje komando peameheks määratud Aleksander Orro.

Kes hiljaks jääb, maksab trahvi.

Vändra vabatahtlik tuletõrje on oma meeskonnale distsipliini kõvendamiseks ja harjutamiseks sisseseadnud hiljaks jäämiste eest trahvimaksmise. Harjutuse ehk koosoleku algus antakse tuletõrjijatele muidugi aegsasti teada. Määratud ajal algab harjutus ehk koosolek ja selle märgiks tõmmatakse lipp üles. Nii pea kui lipp üles tõmmatud, peavad kõik kohal olema. Kes kuni kaks minutit hiljaks jääb, maksab 25 senti trahvi, mis läheb ühingu kassasse. Suu-

rema hiljaks jäämise eest on suurem trahv.

Laura tuletõrje tegevusest.

Laura v. t. ü. avas 17. mail 1931. a. Ljubätova külas uue jaoskonna, andes sinna ühe oma pritsidest. Vastutasuks sai ühing Laura valla kogukonnalt ilusa raha summakese. Kavatsus on veel osakondi asutada Kõrgesilla ja Stukolovo külades, siis oleks ühingu tegevuspiirkonnas õnnetuse korral igas kohas kiire abi võimalik. Kõrgesilla külas on endine Pihkva semstvo prits kodanik A. S. käes ja on kavatsus seda maa-konna valitsuse kaudu ühinguale muretseda. Möödunud aastal asutati ühingu juure ka naisosakond, mis korraldab pidusid, kursusi ja loenguid pr. Pallo energilisel eestvõttel.

Läti Tuletõrje Liidu 10. aasta juubel.

Meie lähema naabri ja liitlase — Läti — Tuletõrje Liit sai tänavu kümne aasta-seks. Läti Tuletõrje Liit asutati 27. mail 1921 aastal.

Juubeli päeva pühitseb Läti Tuletõrje Liit septembri kuul. Juubeli pidustustele oodatakse külalisi naabri mailt ja kaugemalt. Omamaa tuletõrjijaid arvatakse Riiga tulevat sel puhul kuni 5000 meest ehk 30 % kogu Läti tuletõrjest.

Juubeli puhul antakse välja mälestusmedal mis maksab 2½ latti ehk 1 kr. 75 senti. Läti tuletõrje ajakirjal „Ügundsesejs“ ilmub suur juubeli number hulga piltidega jne. Riias korraldatakse tuletõrje võistlusi, manöövreid, pidususi jne.

Suur tasu tulekustutamise eest.

Kolm Ungari tuletõrje päälikut, kel-lel õnnestus lõpetada Rumeenia suured õliallikate põlemised, said oma töö tasuks 223,000 dollarit ehk 83 miljoni senti Eesti rahas.

Eesti tuletõrjute õpereis Soome.

Laupäeval, 27. juunil, sõitsid 48 tuletõrjajat aurik „Suomiga“ Helsingisse õpe- ja huvireisile. Osavõtjate hulgas olid Nõmme v. t. ü. esimees Mühlbach, peamees Sirotkin, abipeamees Tamberg, terve rida jaoskonna juhte ja nende abisid, Tallinna Sadama v. t. ü. abipeamees Peterson, abivarahoidja Kimberg, jaoskonna juhid, Tallinna Kopli v. t. ü. esimees Hansmann ja mitmed teised.

Helsingi jõuti pärast lõunat. Eesti tuletõrjajatele sai väga südamluk ja lahke vastuvõtt osaks Helsingi linna ja Suomenlinna elukutseliste tuletõrjajate poolt. Kuid Helsingi vabtahtlikkude tuletõrjajatega ei saadud kokku. Juba laupäeval tutvuneti Helsingi linna tuletõrjega ja imestati priitsimaja tornist Helsingi ilu. Öhtul käidi Rõrgesaarel loomaaias ja vaadeldi linna.

Pühapäeva hommikul sõideti Suomenlinna, kus Eesti tuletõrjajaid päälük Sylviin vastuvõttis ja põhjalikult tutvustas nii Suomenlinna tuletõrjega, kui ka kõige muuga. Suomenlinna vana kindluses on väga palju huvitavat vaadata. Suomenlinna tuletõrje käsutuses on muu seas ka üks tuletõrje mootorlaev, mis varustatud tugevajõulise pumbaga. Suomenlinna tuletõrjes valitseb igal pool eeskujulik kord ja puhtus.

Suomenlinnast tagasi tulles tutvuneti rahvus muuseumiga, eduskonna majaga, surnuaiaga ja krematooriumiga.

Kell 8 öhtul oli kohvik „Palladium“ is ühes Soome tuletõrjajatega ühine koosviibimine. Pärast seda tehti veel tuletõrje päälük Sylviini juhatusel ringsõit ümber ja läbi linna.

Esmaspäeva hommikul vara olid Eesti tuletõrjajad Helsingi tuletõrje keskjaamas, kus neid vastuvõtsid Helsingi tuletõrje direktor G. Vasenius ja päälük, kapten Bergström. Direktor Gösta Vasenius on juba 45 aastat juhtinud Helsingi tuletõrje korraldust ja on temal suured teened kogu Soome tuletõrje arendamises.

Eesti tuletõrjajatel oli võimalus jälgida Helsingi tuletõrjajate hommikusi harjutusi, muu seas oli lisaks võetud veel komando väljasõidu ja tööle hakkamise demonstratsioon. Üks Eesti tuletõrjaja andis väljakutse, mis tuli

Helsingi tuletõrje meeskonnale ootamatult. Vaevalt oli häire antud ja juba sõitis esimene tuletõrje auto välja. See sündis nii uskumatult kiiresti, et Eesti tuletõrjajad otse üllatatud olid, kuidas oli sarnane kiirus võimalik.

Tutvuneti üksikasjaliselt Helsingi tuletõrje abinõudega, mille juures põhjalikke seletusi andsid dir. Vasenius ja kapt. Bergström.

Lõpuks oli dir. Vaseniuse poolt korraldatud priitsimaja võimlas kohvilaud, kus sõbralikult mõtteid vahetati ja tervituskõnesid peeti.

Pärast seda tutvuneti tarvitajate ühingu „Elanto“ kontoriruumidega, leivavabriku, ja autogaraashiga. Leivavabrikus huvitasid tuletõrjajaid tulekindlad ukсед ja autogaraashi tulekaitse abinõud ja sprinkleri sisseseaded. Lõpuks tutvunes osa tuletõrjajaid veel Helsingi suurema kaubamaja Stockmanni uue hiigla majaga, kus tulekaitse on tehnika ja teaduse viimase sõna järele sisseseatud. Kogu Stockmanni mitmekordne hiigla maja on kaitstud tule vastu sprinkler torustiku võrguga. Sprinkler seadeldis hakkab tulekahju korral automaatselt vett andma. Teatud soojuse graadi juures avanevad sprinkleri ventiilid ja tules olev ruum on korraga tugevate vee jugade all. Stockmanni majas on sprinkler süsteem jagatud kaheksasse eriosasse. Nii pea kui kusagil osakonnas peaks juhtuma tulekahju, hakkab sprinkler töötama veeandmisega ja ühtlasi alarmeerib tuletõrje, nii hästi oma koduse tuletõrje kui ka linna tuletõrje. Häire kellad on nii seatud, et kohe on teada, kus osakonnas tuli lahti läinud. Sprinkleri torustikus on vesi kogu aeg kõva rõhu all, selleks on maja viimasel korral suur vee reservuar ja jõumasin õhurõhu sünnitamiseks. Ühtlasi on sprinkler seadeldis ühenduses linna veevõrguga. Stockmanni kaubamajas on kõik nii seatud, et tuli ei tohiks lahti pääseda, kui ta aga siiski kuidagi peaks lahti pääsema, siis on vesi ja tuletõrjajad kohe käepärast. Kogu see tulekaitse seadeldis on maksma läinud 3 miljoni Soome marka (30 milj. senti). Tagasi sõideti esmaspäeval keskpäeval.

Teatan lugupeetud ostjaskonnale, et
 avasin 7. juulil s. a. oma uue

KOHVIKU

Tallinnas, Pikal tänaval nr. 11.

Lootes lahkete poolehoidu
 suurema lugupidamisega

G. Heinmann.

E. P. FLOSS

Ahjutööstus.

Liivalaia 16, krt. 2, tel. 23-20.

Võtan oma peale kõiksugu uusi ahju
 ja pliida töid ja remonttöid.

Müün kodumaa glaseeritud ahjupotte
 kõikides värvides, punaseid potte, ahju
 savi, telliskive, praeahje, pliite, uksi,
 tahmauksi, malm pliida platesid, siibreid,
 malm ahjuuksi, resti vask stepsleid, ahju
 klappisid ja muud pliida ja ahju materjali.

Kummitemplite ja graveeri-
 mise tööstus

„Perfekt“

Tallinnas, Nunne t. 8. tel. 20-16.

Metalli pressimine, treimine ja jalg-
 rataste parandamine.

Kirjalikud tellimised täidetakse
 ruttu ja korralikult.

Tuletõrjulatele hinnaalandus.

Paul Michelson'i

mütsi-, kübara- ja ka-
 rusnakhade kauplus

Vana Posti t. 8,

Suure Karja t. nurgal.

★

Soovitab

tuletõrje vormimütse

möödukate hindadega.

Rasulik ostukoht tuletõrjulatele!

Autoklaase

igas paksuses, autopritsidele.

Signaalklaase

igas värvis.

Peegleid

igas suuruses, pritsimajadele.

Tahvelklaase

igaks otstarbeks.

Joh. Lindemann

Peegli- ja lihvimise tööstus.

Tallinn, Rataskaevu tän. 8.

Vähemaid tuletõrje abinõusid, mütsiembleeme, märke
nööpe, ja kirjandust: põhikirju, aruande lehti,
liikme raamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus:

Vana uul. nr. 1 A. Reinkordti äris, tel. 790.

Narvas:

Joala tän. nr. 26 Jaan Essensoni puduk. tel. 207.

Rakveres:

Pikk tän. 11 Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus:

Rüütli tän. nr. 41 K. Lorenzi äris. Telefon 31.

Võrus:

Jüri tän. 14 S. Songi, tel. 130.

Paides:

K. Thomson, H. Kulli kaupluses, Turuplats.

Viljandis:

Lossi tän. Jaan Kalkuni kaupluses. Tel. 78.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse
muu tuletõrjajate varustusele.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43
hinnaga

Kr. 400.— ja 500.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Kontrollraam. tk.	—08
Auto-märgid "	—60	Põhikirjad, normaal "	—05
Faklid, petroleumi, vasest "	5.50	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe	—75
Hüdropult vasest kaaneta "	35—	Suitsumasked "	25.—
" kaanega "	38.—	Suitsumaski tagavara filtrid "	3.50
Hüdropult vasest, kaanega seljas		Signaal-pasunad, suured 42 cm. "	5.25
kantav "	66.—	" " 17 cm. nikeld. "	2.—
" raudplek. k—ta "	33.- ja 40.—	" " 180/mm. 2 hääli "	4.25
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	Tulekahju teatamiskoha sildid "	1.50
" I. klassi rist "	8.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. "	—50
" II. hõbe "	6.50	" väikesed, hõbet. "	—35
" III. "	6.—	Teenistus-märgid, kõik aastad "	1.50
I. järgu hoolsusmärk miniatüüris		Tõrvikud "	55s. ja 75 s
ühes rosettiga "	2.75	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz	20.—
Isoleer-tangid "	2.50	" 2 1/2 Storz "	22.—
Jaoskonna märgid I. "	0.20	Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) meet.	5.—
" II.—V. R. W. "	0.28	" " 38 " (1 1/2) " "	6.25
Karabiiner suur "	4.25	" " 44 " (1 3/4) " "	7.25
keskmise "	2.50 ja 3.50	" " 52 " (2) " "	7.75
väike "	—90	" " 57 " (2 1/4) " "	9.—
Karguprits "	60.—	" " 63 " (2 1/2) " "	10.—
Kiivrid meeskonnale "	11.50	" " 74 " (3) " "	15.—
ronijatele "	13.—	" " 88 " (3 1/2) " "	18.—
ülematele "	17.—	" väljaviske "	
peamehele "	18.—	" 32 mm (1 1/4) "	1.50
Kiivri embleem "	2.—	" 38 " (1 1/2) "	1.70
roset "	.50	" 44 " (1 3/4) "	1.90
Kirves, töömehe, varreta "	3.50	" 52 " (2") kuni 12 atm. "	2.—
Kirve-tupp nahast "	2.25	" 57 " (2 1/4) " 12 " "	2.40
vasest "	4.—	" 63 " (2 1/2) " 12 " "	2.50
Kukla-kaitsed "	2.50	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. "	2.75
Kummirõngad 2" "	—20	" 74 " (3") " 12 " "	3.00
" 2 1/2 "	—25	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk.	—30
" 3" "	—35	riie meeter	1.50
Käesidemed juhatause liikmetele "	20.—22.—	" lappim. klam. 44 " (1 3/4") "	1.—
Käesidemed korrapidajatele "	2.50—3—	" " 52 " (2") "	1.10
Lipuvarda kullatud otsad "	25.—	" " 63 " (2 1/2") "	1.25
Liidu-märgid, hõbetatud,		Vööd meeskonnale tk.	4.25
juhatause liikmetele "	1.50	voodriga tk.	6.—
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	Vöö-riie meeter	1.50
Labidad, terasest "	—50	Vöö-rõngad vask tk.	3.75
Mundri-nõõbid suured—kullatud "	—10	Ämbrid-puldaniist "	3.50
" —kuldamata "	—8	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) "	7.50
" väiksed—kullatud "	—8	" " 38 " (1 1/2) "	7.75
Medal, kuld "	5.—	" " 44 " (1 3/4) "	8.—
hõbe "	4.50	" " 52 " (2") "	8.50
Mütsi-märgid, kullatud "	—40	" " 52 " (2") Storz "	8.—
Nõõrid ronijatele "	8.50	" " 63 " (2 1/2) "	12.50
Pootshaagid "	2.40	" " 74 " (3") "	19.—
harulised "	6.—	Aruande planketid tk.	—05
Käsiraamatud "	1.25	Tuletõrje hymni noodid pasuna-	
Liikmekaardi raam. "	—50	koor. kompl. "	—60
		Tulekaitse "	—10

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.